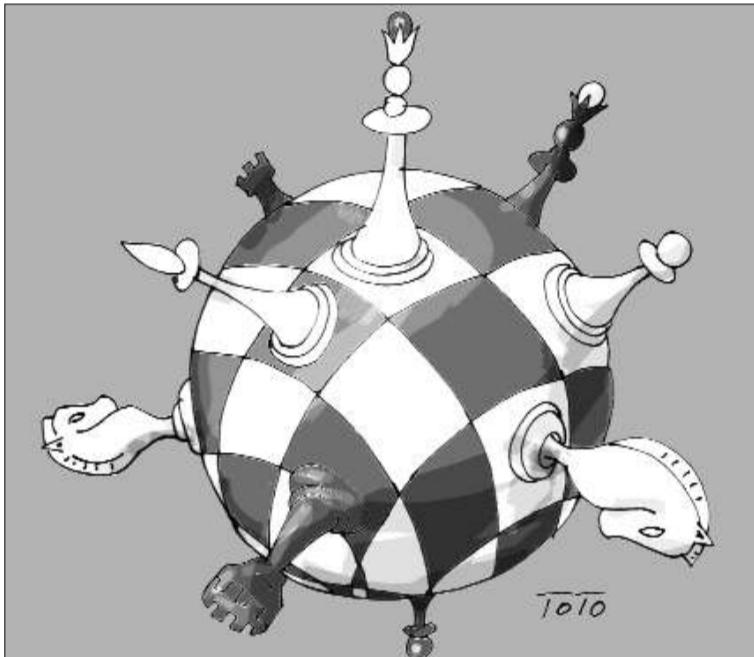

ԱՐԻԵԼ
ԽԱՂԱՏՐՅԱՆ

Նր իրավիճակում մենք ենք դեսք է փոխվենք

ռակոծնում՝ սարսափելի մեծ թվով զրիերով, կարելի է համարել անդառնալիության կես, իսկ ՍԱԿ-ում ԱԾ-ի դրած վետոն՝ ռազմական գործողությունները դատապարտելու բանաձեկին, Վերահաստառում է այդ ժեսակետքը: Նոյեմբերի 18-ին Միացյալ Նահանգները վետո է դրել ՍԱԿ-ի Անվանգության խորհրդի բանաձեկի վրա, որը դատապարտառ է ՀԱԱՍՍ-ի հարձակումները կրայի վրա եւ բռնությունը խաղաղ բնակչների նկատման՝ հայտարարելով, որ այն չի դարւունակում կրայի ինքնառաջաշտմանության հրավումնի մասին ձեւակերպումներ: Զգիտեն՝ այդ բանաձեկի ընդունումը կրեթե՞ր գոնե ժամանակավոր զինադադարի, սակայն փասն իննին խոսուն է՝ հանուն դաշնակցային եւ սնտեսական գերակայությունների թույլատել այստիսի դաժանություններ տեխնոլոգիական, լրասակոր, գլխադարձ զարգացման հասած, տուերան կոչվող, վաճառական գործությունների առաջնական մասը:

Տային դրներով մտած աշխարհում:

Այս, աշխարհի համար
մարդկային տառապանքը ո-
չինչ է, ժահերն են գերազա,
մենք Արցախում կատարվածով
սեփական ճաշկով բոլորից
ավելի լավ եւ ավելի կաղա-
հասկացան դա:

Դայն բարբառոյ... «Հայաստանին բաժեշտ է Եվրոպական հեռանկար»

Հոկտեմբերի 19-ին «Ֆրիդրիհ Էբեր» «Կոնրադ Ադենաուեր», «Շայնիրիհ Բյոլ» «Ֆրիդրիհ Նաուման» հիմնադրամների Հարավային Կովկասի գրասենյակի ղեկավաները «Ֆրանկֆուրտ ալզենայմ» ցայթումգում» Գերմանիային եւ Եվրոպային հորդորում են ներգրավվել, իրավաբանութեան և անհատաղ միջոց ձեռնարկելու համար կանխիւլու Շայաստանի հետազա աղաքանացումը, զստելու Ադրբեջանի վայրագ գործողությունները, տարածաշրջանի հիգ գերծ դափելու համար:

Ից, մարդասիրությունից, բարոյականությունից վեր են: Այնուն ո՞ւ որեւէ տաք կետում խաղաղության համար բայերը հազիվ թե գործնական արդյունի արձանագրեն այս ընթացքում, այդ թվում՝ Հայաստանի եւ Ադրբեյջանի միջեւ այսպիս կոչված խաղաղության դայմանագիրը: Այն, ինչ աշխարհը փորձարկեց Արցախում, մեծ խաղացողների համբային եւ լոգիստիկ ռահերի համար դատարկելով մեր հայրենիքի այդ հասվածը, ավելի արյունու եղանակով այժմ տեղափոխվել է Սերծավոր Արեւելի՛ բնականաբար օգտագործելով տեղի ժողովուրդների ազգային ձգտումներու:

Այս իմաստով մեզ համար
կարենք է մեր ջիւղ եւ նոյա-
սակալաց դափնածն այս
դափնին, բանի որ Պատեստինի
դպրությունը նշանակելու է,
իսրայելի դաշնակից Աղրթե-
ջանի նոր հարձակում
Դայատանի վրա:

◀ C

**Աղբեջանցի բլոգեր Միրզալին հաստատում է պատմաբան
Վինսենթ Դյուքլերի կարծիքը՝ Ալիելի գործողությունները
հայոց գեղասահանության շարունակությունն են**

«Սա սույն է, զգուշացնում է ընդդիմադիր բլոգեր Մահմանադ Միրզային: Վերջինս Աղբեկանում ձերբակալվել, կտանընթերի է Ենթարկվել, բանի որ համարձակվել է դատապարտել տեղի բարբական գործիքների կռուուղիան, այսուհետև 2016-ին փախել Ֆրանսիա: Այնտեղ էլ հաջողել է ողջ մնալ՝ իր դեմքի բանի ճահափորձից հետո: Այժմ նրա անվտանգությունն ապահովում են ոստիկանները: Հարցագրույցը ծավալուն է, հաճախո՞ս կներկայացնենք կարեւոր բառմածներով մեօքերեւով:

Առաջին հարցին, թե «հավաս դիտի՞ ընծայել Ալիելի խոսմանը, թե հարգելու է ՀՂ հայերի իրավունքները», բլոգերը դաշտասանում է «հայերը հիմար չեն, ձեր, ինձ նման սոցցանցերում ենսել են այն ենսանցութերը, որում աղրեցանցի զինվորները դամակը ձեռներին հայտարարում էին, թե անհաղղաղ ուզում են գլուխ կրտել: Ալիել խոսմանում է

հայերին, թե իրավունքները հարգելու է եւ միաժամանակ ստիպում է սները լիբլ: Եթե լավ նախազահ էր, ինչդեռ իմբնիրեն է ներկայացնում, կարոններ՝ արցախցիների ելքը: Ustr են»:

Դարցազրուցավարի այն հարցին, թե սոցցանցերին հետեւելով, Ադրեզանում ինչդեռ է ընդունվել ԼՂ-ում կայծակնային դատերազմը, Միրզային դատասիսանում է՝ « ընդիանուր առմանը՝ տոնելով: Պետական հեռուստաբանական եկեղեց, քունքներ՝ են

Աղբեջանցի բլոգեր
Մահմադ Միրամին

որ դարաբաղյան առաջին դասերազ
մից փախստական դարձած աղրբե
ռանցիները վերապետ Անտիոքիական

շասցիսար զետքաղս Ստվանակած
(բլոգերի գործածած խանենի ձեւը
«Վելը» փակագերում ներկայացրել է
այսպես՝ ԼՂ մայրաքաղաք Ստեփանա-
կերի ադրբեյջանական ձեւն է-ԱՅ. Յ.
կարող են վերադառնալ: Պետության
վերահսկմանը տելեօրամյան ալիքնե-
րում, դատերազմի մասնակիցները բա-
ցահայք գլուխ են գովում, որ կարեն-
հայերի գլուխները, ֆիզիկապես կուտա-
ժեն գինվորներին, նոյնիսկ խաղա-
բնակչությանը: Արդեն 2020-ին ադրբեյ-
ջանցի բազմաթիվ գինվորներ դատե-
րազմից վերադառնալ են հայի մաս-
կամ՝ հաճախ ականջ, որդես ավա-
տուն բերելով: Հարցրեն գինվորների
դիակները հայտնաբերած հայերին, կա-
մեն գործեն ականջ և համ անօ-

գլուխ չունեին: Լուսանկարներն էլ կարելի է տեսնել, նույնիսկ կառավարության սոցցանցերում: Երբեմն այս վայրագությունները կատարվել են հանուն իվալմի: Օրինակ բազմաթիվ տեսանյութերում աղրբեջանցի գինվորները կտրում են հայ խաղաղ բնակիչների կամ գինվորների գլուխները՝ «Ալլահու ակրա» բղավելով: Նույն կերպն է, ինչ իսլամական ղետությունը կիրառում է իրավունք, Սիրիայում: Ի դեմ 2020-ին թուրքերը Սիրիայից վարձկաների են հավաքագրել՝ հայերի դեմ կրվելու համար: Դրա համար ճեկից ավելի աղած գույն լավ:

«Պատմաբան Վինսենթ Շյուլերի (Vincent Duclert) կարծիքով այս իրադարձությունները հայց ցեղասպանության շարունակությունն են» ակնակում է «Վելքը»՝ ակնակալելով Միջրայի գնահատականը: «Ցավոն, ձիւս է դատասխանում և աղրեջանցի ախուզած բլոգերը եւ շարունակում՝ հայերի դեմ ատելությունն իմ երկրում վերջին տարիներին նոր բարձրակետի է հասել: Ի հեճովս ներին բոլոր խնդիրների՝ աղբառության, գործարկության, նախագահի Ալիեւը միայն հայերի մասին է խոսում: YouTube-ում էլ կարող ե՞ւ տեսնել՝ դա միակ բենան է: Նա այդ ատելությունը բորբոքում է նոյնիսկ անշահկահասների մեջ: Մոլուքիլմերում չարչիքը կամ գիշելու է:

ՀԱԿՈԲ ԶԱՔՐՅԱՆ

Şəhərin Mənzili

Հոկտեմբերի 17-ին, Եր ԱՍՏ
Նախագահ Զողեֆ Բայենը
վաշինգտոնից ուղեւորվում էր
Խորայի լուսական օդու
ժը ռմբակոծում է Գազայում
«Ալ Ակի Ալ Արա» հիվան-
դանոցը, որի հետևամբով գրի-
վում է առնվազն 500 հոգի,
մեծանանությամբ կանայք եւ
երեխաներ: Al arabiya հեռուս-
տակայանի տվյաներով, սա-
կայն, գրիվածների թիվը գե-
րազանցում է 800-ը: Ամենե-
փն չի բացառվում, որովհետև
ռմբակոծության համար, ըստ
թուրքական աղյուսների, խ-
արայի լական օդուժը մեկ տոն-
նա կըռող ռումբ է օգտագոր-
ծել:

Իւրայելի այս վայրագությունը բուռն հակազդեցություն առաջ բերեց աշխարհում: Իւրայելին դատապարտում են ՄԱԿ-ը, UNICEF-ն ու Եվրոպայի Խորհրդարանը, որոնց միացել են բազմաթիվ մետուքուններ, ինչպիսիք են Գերմանիան, Ֆրանսիան, Կանադան, Նորվեգիան, Սլովենիան, ինչպես նաև տարածաշրջանային մետուքուններից Իրանը, Եգիպտոսը, Ալժիրը, Սաուդյան Արաբիան, Թաթարստանը, Լիբանանը եւ ուրիշներ: Իսլամնիան, ի դեմս սոցիալական իրավունքների նախարարի ղաւառնակատար Իոնե Bellara-ի, հայտարարել է, որ Իւրայելու Գազայում «ծրագ-

«Քաղաքացիությունից զրկել սիռնիզմի սովորակություն»

Թուրքական թերթը պահանջում էր լրից վստուկ բոլոր հրեաներին

ված ցեղասպանություն է իրագործում, վարչադիտ Նեթանյահուն, որդես դատերազմի հանցագործ, դեմք կանգնի Միջազգային իրեական դատարանի առաջ», ավելացնելով. «Ցեղասպանության դատավարությը «ՀԱՍԱՍ»-ին աջակցելու դրսեւորում չէ, այլ ժողովրդավարության իրանայիկան»:

Այդ ընթացքում, Պաղեսի-
նյան ինքնավարության դեկա-
վար Սահմուլ Արասից հետո,
ի նշան հիվանդանոցի ուժա-
կոծման դեմ բռոդի, Յորդա-
նանը եւս հրաժարվել է նաս-
նակցել հոկտեմբերի 18-ին
նախագահ Բայրենի գլխա-
վորությամբ հրավիրվող բառա-

Կողմ հանդիդմանը: Գալով
նախագահ Երդողամին՝
թվում էր, թե նա սպառության
համաձայն կիրարության
մեծ տերությունների դեկավարների
վրա, սակայն հոդվածը գրի
առնելու դահին նոյնիսկ չէր
դատապարտել իշխանին:
Բայց փոխարենը թուրքական
ուսիկանությունը արցունիւս-
թեր գազով ցրել է Սասճու-
լում իշխանի գլխավոր հյու-
դատուսարանի առջեւ հավա-
կած ցուցարաններին:

Ամենայն հավանակությամբ Թուրքիայի նախկին վարչապետ, «Աղազա» կուսակցության նախագահ Ահմեդ Դավութօղլուն Երդողանի դերն է գողացել՝ նա նախ դա-

տաղարեց ցուցարանների դեմ արցունիքներ գազ օգտագործելու ոսիկանության արարքը, աղա ասաց. «Թուրիայից անհաղղաղ դեմք վսարել իշրայելի դիվանագիտական առաքելությունը: Ոչ ո՞վ չկարող կասեցնել հակախրայնական ցուցերը Երկրում, հետաքրքրական է, թե ոսիկանությունը ո՞ւմ իրահանգով է արցունիքներ գազ է օգտագործել ցուցարանների դեմ»: Դավութօղլում, ինչ խոսի, անուղղակի Երդողանին է ակնարկում: Իսկ Թուրիայի նախագահը զարմանալիորեն զսդվածություն է դրեւորում եւ սահմանափակում Գազայի համար եռօրյա ազգային սուլ հայտարարելով:

Էրդողանի զստվածությունը, սակայն, չի խանգարել հայանամետ «Yeni Akit» թերթին՝ հոկտեմբերի 18-ի համարում հրադարակելու «Թաղաքաղությունից գրկեց սիռնիզմի սղասավորներին» վերնարդով խմբագրականը, որտեղ մասնավորապես ասված է.

«Հոկտեմբերի 7-ին «ՀԱ-ՍԱՍ»-ի կազմակերպած գործողությունից հետո, աշխարհի չորս ծայրից երկակի բաղադրիչություն կրող հայրենակիցներին ղաղթականությունը սպանելու վեճությունը կատարվել է առաջին անգամ՝ 1920 թվականի հունվարի 20-ին Երևանում:

լու համար օկուլտացիոն բանակի կազմում ներառող իսրայելի իրամանին ենթարկված թուրքական անձնագրով սինոնիսները, ըստ թիվ 5901 օրենքի, դեմք է զրկվեն թուրքական բաղադրացիությունից: Դրեաները, որտեղ էլ լինեն՝ համարվում են իսրայելի բնածին բաղադրացիները: Ուստի նրանք գնում, ծառայում են իսրայելական բանակում: Քանի որ նրանք այդ բանակի կազմում, մասնակցելով ջարդերին, հանցագործություններ են կատարում, դեմք է կանգնեն դատաստանի առջեւ: Մինչ անմեղ ճահմեդականներին սղանելու նորատակով Ֆերանսիայից, Գերմանիայից, Անգլիայից, ԱՄՆ-ից, Կանադայից, Արգենտինայից, Բրազիլիայից իսրայել իրավուրկած հրեաները ժեսախցիկների առջեւ հանդես են գալիս բարօշական ելույթներով, Թուրքիայից նեկանողներն աշխատում են լուր մնալ, որ տակից գործեն: Քանի որ Ասմարովի, Իզմիրի դես խուռու բաղաներում բնակվող եւ թուրքական անձնագիր կրող հրեաները նույնական իսրայելի բնածին բաղադրացիների համարում ունեն, իրենք եւս սիրահութա գնում եւ այնուղիւն ծառայում են»:

ԱԺ-ՌԱՄ ԷԼԻՇ ԿԱՆ «օգնական» ամուսիններ

Ի արքեռություն Եմմա Պայսանի, որ անկեղծորեն խոստվանել է՝ ամուսինն իր օգնական է հասարակական իհմունքներով, թէ իշխանական, թէ ընդունական որու դատապահավորներ անգամ դա անելու բացությունը չունեն: Դարազա-քարեկամներին, սկեսուր-սկեսուրայրներին, ամուսններին ու ամառներին օգնականի կամ այլ հաստիում տեղապուրելը նոր բան չէ, ավելին՝ ոչ նիսայի Դայաստանին, այլև անգամ խիս ժողովրդավար երկրներին եքուորու: Արցախահայության կենցաղային, սոցիալական, հոգեբանական ու մի շարք այլ խնդիրների, ինչպես նաև՝ մեր երկրի առաջ ծառացած անվանագային ու բաղադրական հարցերի կողմին, հավատացնում եմ, ԶՊ-ական դատապահուրի ամուսնու՝ հասարակական իհմունքներով օգնական լինելու հարցը դարձային ոչինչ է: Պայսանը ինչպես եւ ԶՊ-ական ու ընդունական մյուս բոլոր դատապահուրները, աչիս լույսը չեն բոլորն էլ նույն սանրի կտավն են, դաշտն էլ, ըստ անհրաժեշտության ու նոյատակահարածարության, իենց են ծառայեցնում: Բայց առնվազն բարոյական չէ չխոսել կամ չիմանալու տակ մյուս դատապահուրների ընտանիքի անդամների օգնական կամ կարող լինելու հանգամանքի մասին: Ընդունական մյուս ու այդ հարցով նախոզված իմ գործընկերները կարող են դոյզն-ինչ էլեկուրս անել խորհրդարանի դաշտական կայտում, ու դարձ կլինի, թէ ով՝ ում բարեկամն է: Պայսանի ամուսինը ոչ թէ գրանցված, այլ հասարակական իհմունքներով օգնական է, ինչը, կարծես թէ, բացի ԱՌ մուտք գործելու «արտօնություն», այլ բան, ընդիուլ՝ աշխատավարձ չի ենթադրում: Բայց «Ազգ»-ի ենթեկություններով՝ թէ իշխանական, թէ ընդունական դատապահուր օգնական է, ինչը, եղանակ թէ, բացի մուտք գործելու «արտօնություն», այլ բան, ընդիուլ՝ աշխատավարձ չի ենթադրում: Բայց «Ազգ»-ի ենթեկություններով՝ թէ իշխանական, թէ ընդունական դատապահուր օգնական է, ինչը, եղանակ թէ, բացի մարդիկ են, որ մոռանալով նույն կարգավիճակ ունենային հանգամանքի մեջ ներգրավված են նաև երեսփոխանների ԽԾԲ տրամադրի անձին: Դիմա իենց այդ նույն տրամադրի մարդիկ են, որ մոռանալով նույն չարքասկզբակ ունենային հանգամանքի մասին՝ չարքախոսում են մեկ ուրիշ «օգնական» ամուսնու մասին: Իհարկե, սրա-նրա դատերի տակ (Facebook-ի) բամբաստղները խոսելու են դեռ այնին ժամանակ, բանի դեռ սոցիալական ցանցերի գրառումնեկնարանությունները նաեւ իենց չեն հասել:

Նր իրավիճակում մենք ենք դեմք և փոխվենք

☞ 1 Ընդ որում՝ Մերձավոր Արեւ-
լելիում ոչինչ միանաւակ
չէ, բարդ է արարական ողջ
աշխարհի եւ նրա ճամանակոր հաս-
վածների տրամաբանությունն ընկալ-
ել՝ դա խոր իմացություն է դահան-
ջում, որովհետև ԿԱՍՍԱ-ը, որը նա-
խահարձակի դատախանատվու-
թյունն է կրում, ճիշտ է՝ դադեսահն-
գիների մեծ ճամփ հաճակրանքն է
վայելում, բայց ողջ Պատեսինը չէ,
եւ իւրայելին կամ Պատեսինին
դաշտանելը զգացական դաշտում
ամենեւին էլ ճիշտ մոտեցումը չէ:
Մանավանդ՝ այս երկու դեռություն-
ները հեռագնա նողատակով անցած
դարակեսին ստեղծող մեծ խաղա-
ցողները միշտ էլ նրանց իրենց նողա-
տակների համար են օգտագործում:
Մենք դեմք է մտածենք այս բոլորից
մեզ եկող վտանգների կամ միգուցե-
քոնկված հակամարտությամբ մեզ
ոնքերը մանակի ճամփին:

Թյունների ձեւակերպում:

Կա՞ն այդդիսի նօւաններ, որ Հայտանում ընթանում կա այս արտակարգ իրավիճակում մեր արտակարգ անելիքի մասին։ Խոսքը եւ հօւսանության, եւ ընդդիմության, ինչպես նաև հանրային լայն շրջանակներում մասին է։ Բոլոր այս մակարդակներում էլ առկա է անցյալի, մինչեւ այդ դադար եղածի իներցիան՝ նեղ, դաշտականելության շահերի սղասարկումնաբ, իսկ երկրի հանդեպ ահելյականգի առկայությանը մտածողության կտրուկ փոփոխություն առաջժի նկատվում։ Մինչետ մի քանի հարություններ առաջանալու հետո մեզ, առնվազն, մոտեցում ների շրջանակության մեջ գործություններ են դեմք։

-Դադարել այն թեզերը գեներաց
նելուց, իր Աղրեջան ու ընկ. տա
նադասիկ ուժեղ են մեզանից, Ե
մենք չենք կարող նրանց դիմադրե
այդիսի բան չկա, դա դարտությա
տանող թեզ է, մանավանդ՝ հենց հի
մա, Մերձավոր Արեկում բռնկվա
դաշերազնը բոլորին է զգուակո
դարձել ավելորդ շարժումներից, բր
լորն էլ կորցնելու օս բան ունենա
այդ թվում՝ հսկայելի դաշնակի
Աղրեջանը: Այդ դադարելը դեմք
վերաբերի ոչ միայն վերը նշված ու
ջանակներին, այլ հավասարադեռ
լրատվամիջոցներին, որոնք տրամա
դրություն եւ հանրային իմունիտես ձե
սակարող են:

-Դադարել ման հակասությունները սրբություն է առաջին առաջարկությունը, հանրային խնդիրները, կենտրոնացնալով արտաքին վաճանգի դեմքում էր իր ամենաաջակցական պատճենը:

-Դադարել երկասվելոց Արեւմուսին Օպապասին Տիգիսը առ Երևան

ուղղությամբ էլ շահերի համադրումը դես է լինի առաջնայինը, ոչ թե հակասությունների սրումը։ Չեզ դա հետեւ ձեր հաճակրանքներն ու հակարանքները /էլ ավելի վատքա է՝ գործակալական դարտապորություններ/, բաղադրականությունը մի՛ տեղափոխելու գգացմունքների դաշտ, դա կործանարար է, բոլոր դեմքերում դես է գործի սառը դրագմատիզմը։ Եւ Ռուսաստանը, Եւ ԱՄՆ-ը՝ հավաքական ու մասնավորեցված Արեւմուստ, իրենց շահերով են առաջնորդվում, մի՛ տրվել բաղր խոստումներին, առաջ մղել այն մասնագետներին, որոնք ունակ են ռացիոնալիատիկը գտնել մեր արտաքին բաղադրականության կառուցման, ներքին ռեսուլսների հավաքարժան առումով։ Ծիծաղելի է բաղադրական դաշտում եւ լրատվամիջոցներում առկա ռուսական կամ արևելյան բաց բարոզությունը, դրանց հակադրությունը, ազատագրվել այդ բոլորից եւ գտնի հակական շահերը սպասարկող ռազմավարության ոսկե միջինը՝ Ելենելով միայն հայկական շահի հնարավորինս սպասարկմանը մոտենալուհի։

Այս թեզերը կարելի է շարունակել: Աշխարհն արագորեն մտել է առձականացնելու փուլ, բոլորն են հայսնվել նոր, ոչ սամնդար իրավիճակներում, Դայաստանի բաղաքան-հանրային էլիտան եւս մեծ է վերակառուցվի եւ վերափոխվի, մեծ է դրստորի նոր, ոչ սամնդար որակներ, դուրս գա ավանդաբար գծված ձեւաչփերից՝ նոր իրականությանը համապատասխան գործելակերպ ու ռազմավարություն կազմավորելու համար: Ժամանակ չիննեմի ուշանական բարեկարգություն է:

- Պրն Աթանեսյան, Արցախը հայաթափկելուց եւ Ադրբեջանի կողմից օկուլտացվելուց հետո մեր հասարակությունն ասես կուրպած, հուսալված լինի: Քայլում ես մայրաբանագով, եւ մարդկանց դեմքից երեւում է՝ բոլորը մշահող են: Սոցիալ-հոգեբանական ի՞նչ վիճակում է այժմ մեր հասարակությունն, ու ո՞րն է նման դահերի լավագույն դարմանը: Կարձ ասած՝ ի՞նչ է մեզ այժմ դես:

- Մեզ այժմ դես է այն, ինչ
միշտ է դես՝ միավորվել։
Միասին ավելի հետք է տանել
եւ հաղթահարել դժվարու-
թյունները։ Սա ասվել է վա-
ղուց եւ բազմիցս։ Եթենինակա-
վոր եւ սովորական մարդկանց
կողմից։ Ասվել է եւ համոզիչ,
եւ գօացմունքային լեզվով։
Միավորվելու անկարողու-
թյունն ու ցանկության բացա-
կայությունն է, որ բերել եւ բե-
րում է տարածքային եւ մարդ-
կային կորուսների։

Ինչ վետաբերում է մեր առօ-
րյային, աղա սգը, բացասա-
կան մժերի եւ զգացմունքների
դարձայում օգտակար է գՏ-
նել օգտակար զբաղմունք. աշ-
խատել, սովորել, դարձաբես-
կարդալ, սակայն ոչ այն ամե-
նը, ինչն էլ ավելի է խորաց-
նում կորսյան վիճակում իի-
նելու զգացումը: Գտնել մի
անկյուն, նստել, կարդալ լավ
գրեր, որտեղ սովորեցվում է
ապրել, դայլարել, հաղթել,
բարի զորեր անել:

Մեզ դարերով օգնել է հավաքը: Դեսք է հավատալ, ու անդայման չէ եկեղեցի գմանվու, սակայն եկեղեցին ժամադրում է տեղ, որտեղ մենակ են լինաման տես:

Պետք է գրաղվել սղություն,
առնվազն՝ առ գրունել, բայց
լել: Միմյանց չխանգարել: Յա-
մանը կանչելու է ուժեղություն:

- Ամեն ինչից զատ՝ թե՛ իշ-
խամութեալուն թե՛ ուրիշ-

«Տրաւբութիւն կեն լինում, նման մոտեցումով աղրողների
բազմությունը երկիր չի կառուցում եւ չի ունենում»

«Ազգ»-ի զրուցակիցն է բաղամական զիսությունների դոկտոր, պրոֆեսոր, ԵՊՀ կիրառական սոցիոլոգիայի ամբիոնի վարիչ Արքուն Աքանեսյանը

մոլորդուն ու անգամ հասարակ մարդիկ բննադատում ու մեղադրում են միմյանց՝ Արցախի նման ծակատագրի համար: Բայց եթե ինքներս մեզ հետ անկենծ լինենք ու կարճ բանաձեւենք՝ ով, որտեղ ու ինչպես է «մեղք գործել» հայկական երկրորդ հանրապետության հարցում, աղա ի՞նչ դատկեր կսահմանի:

- Այս, բոլորս մեղավոր են! Պետք չէ փորձել արդարանալ կամ արդարացնել, կամ էլ այլոց մեղադրել: Եթե ՀՀ Երրորդ Հանրապետության օրով գոնե մեկ անգամ կաշառ եք սկել կամ վերցրել, դաշտոն եք կորցել կամ դաշտոնի նշանակել «քավոր-ծանոթ-քարեկամ» մեթոդով՝ իհամանալով, որ այդտեղ մեկ ուրիշն ավելի լավ կաշխատե՞ր, եթե ձեր միջավայրն աղտոտե՞ր եք եւ չեք հավաքել, ավելին՝ գետմին թելով են մաս եկել, եթե մարդկանց անտեղի վիրավորել ու բնապատճեն եք, եթե կուսասիե՞ր եք

հանրօգութ աշխատանից՝ ասելով, թե «թող ուրիշներն անեն», եթե փնուվել ենք բանակն ու վերենից նայել զինծառայողներին, եթե մինյանց հետ սփյուռք փոխարեն «բազար» եթ արել եւ անում, կարգաղահ լինելու փոխարեն էլ ամեն ինչի վրա «թքած եթ ունեցել», եթե «կռուտիհ» անելով եթ հարցեր կարգավորել, այլոց վատաքանելով եւ խանգարելով՝ հինգահաստասվել, եթե աղրել եթ «որտեղ հաց, այնտեղ կաց» բանաձեռով, եթե ձեր երեխաներին բացի առ ուսելուց, այֆոն ուզելուց, մյուսներին ձեռք առնելուց, խան հոգով մեկին խեղճացնելուց եւ զինծառայությունից խուսափելուց ոչինչ չեթ սպառեցրել, եւ այլն, աղա բանդել եւ բանդում ենք մեր տունը՝ կոչվի այն Հայաստանի Երրորդ, թե վեցերրորդ հանրապետություն։ Նման նարդկանց այլ հասարակություններում դաստիմ են, ծաղրում, ամեն տեղի մտարում իսկ նեղամում՝ որ-

դրանում, հանդրտժում, նորմալ
եւ սովորական համարում,
անգամ՝ հարզում են եւ են-
թարկվում նրանց: Դրացներ
չեն լինում, նման մոտեցումնով
աղրողների բազմությունը եր-
կիր չի կառուցում եւ չի ունե-
նում, անգամ՝ եթե անմա-
դաբնակ մոլորակում աղրեր
եւ չունենար թշնամիներ: Մե-
զանում վատը միշտ խանգա-
րել է լավին, օգտվել, չարաշա-
հել, փշացրել է:

Բայց երթի ուշ չէ փոխվել,
խելքի եւ ուսքի գալ: Յուրաքան-
չյուր օրն այդ դատարով է
նաեւ սկսվում առավելութեան:
Կարծես ճարդուն հնարավո-
րություն է տալիս նորից փոր-
ձել, զրոյից սկսել, նորովի ադ-
րեւ. ճարդեւ:

- Եթե չեմ սխալում, ինքների էլ արցախցի եմ, եւ, իւստիքարա, այս ամենն (մարդկային առումնով) ինչ-ո՞ւ եմ կարողանում վերաբերել, ու ի՞նչ է նշանակում հայրենիքի, ծննդավայրի թեկութ ժամանակավոր կորուսը:

Կորուսը: - Հիշում եմ՝ մի բանի անգամ ուղիղ խոսքում ասել էի՝ ես էլ եմ արցախցի: Նկատի եմ ունեցել այն, որ բոլորս եմ արցախցի: Դա էր իմաստը, որով փորձում էի ցուց տալ Արցախին եւ արցախցիներին ուղղված սպառնալիքների ուղղակի ազդեցությունն ու ընկալման անհրաժեշտությունը նաեւ Հայաստանում եւ Սփյուռիում: Այսօր Արցախի անկմանը Հայաստանի Հայրամետությունն է հաջորդ թիրախը, իսկ Սփյուռիում արդեն զգացել են եւ էլ ավելի շատ ու ափառութեան առաջ ու հետո է

Աշանակում՝ լինել անհայտ-նի, ուստի եւ անտեր, ան-դաշտան: Դարզարժան Ռու-բեն Վարդանյանի հետ կատա-վածը մեզ բոլորիս հաճար, կարծում եմ, ոչ միայն ողբե-գություն է, այլև հերթական դաս. որեւէ հարստություն ավելի մեծ եւ աղափով չէ, քան սեփական եւ ուժեղ դետու-թյան բաղադրացի լինելը: Ու-ժեղ դետությունն է, որ ՏԵՐ է կանգնում սեփական բաղա-դրացիներին՝ հարուստ, թե աղ-քաս: Առանց դետության՝ Սփյուռքը ոչինչ է, զուտ մաս-կութային խնբակ, դատմու-թյան բանգարան: Ձեր բաժ-լով Արցախից, լինով Հայաս-տան՝ մեր հայրենակիցները կրածնան այդ բանգարանի գործիք անտեր նմուշը:

Կուզեի, որ մեր հասարակության մեջ զոհի հին եւ նոր կերպարը չօգանապվի. այն մեզ չի ուժեղացնում, ավելին՝ նոյատակադրված թուլացնում է: «Թուրի յաթաղան», «մեծ եւ փոքր եղայր», նաև «խաղաղասիրություն» բառերը մեր ազգային նոտակակերպում արմատավորում են այն դասկերացումը, թե մենք այլոց ազդեցության օրինակ ենք, այն է՝ միամիտ, մեր դասմության դասերը չսովորող: Կան նաև այլ իրողություններ, այն է՝ միջյանց սատարող, չհանձնվող, ընկերներին մարշի դաշտում չքողնող, կին-տղամարդ միասին եւ հավասար տունն ու հողը դաշտանող, կամային, հաճար.... Զարդ բարին դնելու, փլուզված մեր դարիստներն ու Շեմերը վերականգնելու եւ դրանք ոչ ոռիշ չգիշելու ժամանակն է:

ՄԵՎԱԿ ՎԱՐԴՈՒՄՅԱՆ

**«Մեկին՝ մի կիլո կարտոֆիլով, մեկին՝ մի շիշ ձեթով,
մեկին՝ մի սուխ պաշտոն տալով»**

*«Տուժողը նորից հասարակ ժողովությն է. մեծամեծերը տուն էին
ունեն, տեղ էին ունեն»*

የተወሰኑ ቤትዎችንና አገልግሎት የሚከተሉት መሆኑን ማረጋገጫ ይፈጸማል፡፡

րանը փակել էի՛ մեկին մի կիլո կարտոֆիլ, մեկին մի ժիշ ձեր, մեկին էլ մի տափ աբո՞՝ դաշտն տալվ,- ասաց «Ազգ»-ի զրուցակիցն ու շարունակեց,- Քիմա էլ լսում ենի, որ Արցախի՝ մեր ու ձեր լինուերի հաւաին պարբած բիթսիւ-

Աերն են ուզում Ռուսաստան տեղափոխել: Դե եթ օսար Երկրում բիզնես անես, դարձ է՝ իրենք էլ կզման: Դայսաստիրում իր վճարո՞ւ է՞մի»:

Մեր գրուցակիցն անկերծացավ նաեւ, որ 44-օրյա դատերազմից հետո դեմք է հրապարակավ դատասխանաւության կանչեին Արդբեջանին «դատերազմ կըստանան» ասողներին, ասեին՝ դարսվել եք, հեռացեք: «Նոր, ավելի ձիգ, փողն Աստծուց վեր չդասող ճարդկանց եք դեմք լիազորություն տալ: Թե չէ հիմա մեր զանգերին անզամ Արցախի ներկայացուցչությունում չեն դատասխանում Զգիտեմ, մեմք նաեւ մեր ընտրության գործ դարձան, ո՞նց կարող էին հավատար մեկին, որ եղոր գերեզմանով էր երդում ու դրժում երդումը, կամ «բլոկադայի» ժամանակ աղջիկներին հանում էր Արցախից: Եթեի գիտե՛ զիմներիս ինչ «կարկուտ» է քափվելու, չեր ուզրում աղջիկները տեսն, վախենան», - նեղութեց մասնաւում է այսպիսի պատճեն:

III-III-III

Ընդամենք՝ դառն իրողություն

ԳԵՂԱՄ ՔՅՈՒՐՈՒՄՅԱՆ

Ասծոն յուրաքանչյուր առավետը հայաստանաբնակն սկսում է ինչ-որ բանի ակնկալիութեաւ: Այդ ինչ-որ բանը թե դրական սովասումներ է դարձնակում, թե բացասական, որոնց նախորդ օրվա ազդեցության շարունակություն են: Իսկ դրանի այնտան հակասական են, որ չես ցանկանում երամաքանված ընկալել, որքան էլ ջանաս հակասությունների ու հակադրությունների միջավայրում չհայտնվել: Ընդհանրական այս մոտեցումը կարելի է անվերջ շարունակել, ինչպես վարդիմ են բաղադրեած ու վելրուժաքան ներկայացող ժամանակակիցներ, նաեւ սնտեսության շուրջ մտորումներ հայտնողներ, որոնց ասելին ու անելիիք ավարտվում է հայ հանրության համար գրեթե անհականալի բաղադրական ինչ-որ ձեւակերպումներով: Ահա համանման մի օրինակ:

Հեռուստաայիբները հաղորդում են, որ ՀՀ սնտեսության համար դաշտականացուու պետական բարձրագույն կառուցում հանդիպում է կայացել Զիմբաբվէ դետության հայստանան դեսպանի հետ, որի ընթացքում բնարկվել են երկու երկների միջեւ սնտեսական համագործակցության հարցեր: Առաջին հարցը, որ ծագում է՝ որտեղ է գտնվում այդ երկիրը, բանզի այն երեւէ չի հիշատակվել մեր դետական ու դաշտնական հաղորդագրություններում: Նման հանդիպումներն ու հաղորդագրությունների տարածումը սովորաբար նախորդում են իշխանությունների բարձրագույն ներկայացուցիչների փոխադարձ այցելություններին, բնարկվելիք հարցերի նախապատրաստմանը, հնարավորությունների նախանձմանը: Դեսպանի ու նախարարի հետ հանդիպմանը նման ոչ մի անդրադարձ, որը հնարավոր չէ դարձել նաեւ այն դարձ դաշտառով, որ ՀՀ տարածում Զիմբաբվէ դետության դեսպանություն չի գործում: Այսուհանդերձ, որուակի հարզանի ցուցաբերելով հիշատակված դետության հանդեղ, դարձեցինք, որ այն գտնվում է Աֆրիկա մայրցամաքի հարավում, համաշխարհային ցրերի հետ սահման չունի, ՀՀ-ի դես սահմաններ ունի չորս այլ դետությունների հետ: Մոտ 20 մլն-ի հասնող բնակչությանը երկիր տարածքը մեր 13-ադամակն է, 390 հազար քառակուսի կիլոմետր, որից վարելահողեր՝ 10 տոկոս: Գյուղություններում ընդգրկված է աշխատունակ բնակչության շուրջ 70 տոկոսը, որոնք հիմնականում եգիպտացորենն ու ցորեն են ճշակում, շաբաթ ճակնդեղ ու ծխախոտ: Քանդիման ընթացքում արդյոք հնչել են հարցեր, թե, ասենք, ի՞նչ նպատակով են եգիպտացորենն ու շաբաթ ճակնդեղ ճշակում, ի՞նչ արդյունավետություն է այս ոլորտներում արձանագրվում, ինչտանով են դրանի ազդում երկրի տարեխանին ամևտանօրության որա-

կան միջավայրի ձեւավորման վրա. հարցերի հրատապ մի ըղթա, որն օրակարգային է ՀՀ սնտեսության համար, բանզի մեզանում ցորենի ու մսի արտադրության նվազում է նկատվում, երբ ավելանում են «խելացի անասնագործեր» ու «սպանանոցային մորթ» կոչվող ծրագրերի դետական ֆինանսավորումները, այլ ծախսերը: Հաջորդ տարվա համար էլ են դրամի հակայական միջոցներ կազմում ամբողջ 92 միլիարդ դրամ: Թե որքանով էր արդարացված ու հիմնավոր ընթացիկ տարվա ծախսերը, որն ը թվում էր հարգարժան դեստակի թող որ համեստ հյուրասիրությունը, հարցի մի կողմն է: Իսկ ահա այն, որ բնարկվող հանդիմումից հետո անցած մի խանի տասնօրյակների ընթացքում միջդետական այցելություն չարձանագրվեց, կարելի է մտահոգությունների շարի դասել, հանդիման արդյունավետությունից խստել:

ՀՅ բարձրագույն դաւոնյա նախարար, ով բաղական դիրք է զբաղեցնում, բանզի կառավարող թիմի անդամ է, իրեն ուղղված հարցին ի դատախան հայտարարում է՝ ինձ սնտեսությունից հարց սկիե, որնց օարին է դասում դեսպանի հետ համոդուլումը։ Այդ ընթացքում թերեւս սուրճ է հյուրասիրվել, բաժակ ու ափսենվ, որը սրճեփով է դատրասվել։ Խնդրեն դատասամեթե, նովածներից ո՞ր մեկն է հայտանյան արտադրության։ Նույնը՝ հայտանարնակներիս խոհանոցներում տեղադրված գազօջախների ու լվացի մեթենաների, սառնարանների ու ջրատափացուիչների, արդուկների ու ջեռուցիչների վերաբերյալ։ Մեր ճարդիկ անհանքերությանը են սղասում այն օրվան, երբ կվերականգնվի մեծ դահանջարկ ունեցող էլեկտրական ժամանակակից լամպերի արտադրությունը, բանզի երեմնի հզոր գործարանը դեռևս կանգուն է, կարուեն էլ մուտքա ու մերձակա բնակելիներում են աղբում։ Ինչ է արվում հայկական հողմաներգետիկայի կայացման ուղղությամբ, որի խղճուկ մնացուկներն են տամանանակներ արած Լոռու

մարզում տեղադրված ընդամենը չորս անհամար հզորության հողմակները: Երկիր մոլորակի անկյուններում դրանցից մինչեւ 50 մգմէ հզորության կայաններ են շահագործվում, որոնցից մի քանիսը երազներում օժանակող առողջապահական են հիշեցնում: Չեմ կարող չնկատել, որ ասեմբ ողջախոհ գերմանացիները հնարավորինս կարծ ժամկետում փակեցին իրենց բոլոր առողջապահանները, կարծես թվով 9-ը: Ինչո՞վ փոխարինեցին. ստոյգ չեմ կարող նետել, սակայն կենցաղին արքն այրելու միջոցով էլեկտրաէներգիայի սացումով՝ հաստա: Նման արտադրահզորություններ կան Եվրոպայի առաջատար երկրի հարյուրավոր բնակչափարերում, որոնք լիարժեք շահագործելու նղատակով աղք անվանվող հումք ներկրվում է նաեւ հարեւան երկրներից: Որտե՞ղ եմ մենք այս տնտեսվարական շղթայում. դարձամես չկամ, միայն գրուցներ եւ վերջ: Փոքր ու միջին գործարարության մասին իշխանության ներկայացուցիչներից ով չի ալարում, խոսում է: Մեր մարդիկ կատակում են, որ անզամ արդուկ միացնելիս են նման խոսույթի ունկնդիր դաշնում, երբ փողոցով քայլելիս շատ հաճախ կարելի է փակված ու վարձով տրվող հաւաքարարությունների համարելու:

Իրոք աշորջինակ ժամանակներ են ապրում, թեև վասնում բառն ավելի եղին է հնչում: Այս օրեր առաջ հաստեց նաև իշխանության թիվ 1 դաշտույան, հենց կառավարության նիստում հայտարարելով. 2018-ից սկսած փոքր ու միջին սննդարյուղներին նվիրված մեր բոլոր ծագրերը ձախողվել են: Մինչեւ այդ ել բարձրաձայնել էր, որ ՀՀ-ում կանխատեսվող բոլոր բարեփոխումների հիմնական խոչընդոտը դեւական աղարան է: Տիսուր է, եթե այլ գնահատական հիմքնենիմ:

Որդես վերջաբան. մեկ տարուց ավելի Հայսատանում աղրած ռուսահայտակ 30-ամյա ծանրթս մեկնել է հեռավոր Հարավային Անդրեկայի Երկրներից մեկը: «Աղաքա կա»-ն նաեւ այսդիսի ընթացք է ունենում: Ընդամենը՝ ուստի իրորություն:

Չայն բարեառոյ... «Հայաստանին անհրաժեշտ է Եվրոպական իերանեար»

⇒ 1 Աղրեցանի կողմից ԼՂ-ն
վայրագործն գրավելուց հետո,
Հայաստանը հայսնվել է մեծ մար-
տահրավերների, անորոշ աղազայի
առջել: ՈՂ-ն չի կատարել իր ազան-
դական՝ Հայաստանի դաւադանի,
դաւանակի դերը, ճնշում է ՀՅ-ին, դե
ֆակտ ստարում է Աղրեցանին».

Նույն են գերմանական հիմնադրամ-ների ղեկավարները՝ հույսելով՝ Հայաստանին անհրաժեշտ է Եվրոպական հեռանկար: Յոկտեմբերի 18-ին նոյնարովանդակ դահանջով եր դիմել Բուլղարացի արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովի նախագահ Միհեյել Ութը՝ X-ի միկրո-

լոգում ՀՀ ԱԺ գործընկերների հետ
Բնոլինում հանդիդան լուսանկար
հրապարակելով, կից գրառմանը՝
«Հայաստանի հետ են: Դաշտացրե՛
Աղբեջանի եւ Ուսասանի ազե-
սիան Հայաստանի ժողովրդավարու-

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎԱԵՓՅԱՆ
Շերտանիս

Աղրթեցանցի բլոգեր Միրզալին հաստատում է պատմաբան Վինսենթ Դյուքլերի կարծիքը ...

⇒ 1 Դեղոցում, դասագրելերում Հայաստանը միայն որմես «Արեւմտյան Աղթթեջան» է արձանագրված, հայերը՝ օներ են, բարբարոս, որ աղթեջանցիների գլուխներն են կտրում: Վտարանդի իմ բոլոր հայրենակիցները, որ եվրոպական Երկրներում են աղռում եւ մննադառում են Ալիեւին, մեղադրվում են, թե հայերից վարձառություն են ստանում: Ես էլ, 2016-ից Երկիրը լենուց ի վեր, դեռ ներկա եմ դեւոքյան հետ կապված մերիայում՝ որմես մի բլոգեր, որին Հայաստանը գմել է: Լավ կլիներ, եթե լավ Վարձարեին,..., ծիծաղելով հավելում է Միրզային: Այս շարունակում՝ « սեմտեմբերից ի վեհնձ մեղադրում են, որ նախագահ Մակրոնն է վարձառում: Ֆրանսիացիներին էլ չեն սիրում, քանի որ նրանց էլ հայերի դաւադան են համարում»:

**Ֆրանսիացի դատմաքան Վինսենթ Ռուլելերը
2019 թվականին արժանացել է ՀՀ
նախագահի մրցանակին Դայոց
ցեղաստանության միջազգային ծանաչման
բնագավառում գիտակրթական և
ինսպիրատիվ առջևունեութեան համար:**

«Վեցին շաբաթներին ԼՂ-ի վրա հարձակումից առաջ նկատելի՞ էր ատելության խոսի աճ հայերի հանդեմ»: Թերփի հարցին Սիրզալին դատասխանում է, որ «ամենից առաջ ժեսանելի է եղել Ճնշումների (ռեմբեսիաների) ուժեղացումը: Աղրբեջանից լրագրողներ եւ ակտիվիստներ ծերբակալվել, բանտարկվել են դատերազմի դեմ արտահայտվելու համար: Ընկերու՝ լրագրող Նուրլան Ջահրամանովը, ծերբակալվել է սեպտեմբերի 21-ին և դատաղարտվել 30 օրվա ազատազրկման: Նրա փաստաբանը մանուկին հաղորդել է, որ մինչ ծերբակալությունը Նուրլանին խուսանգել են: Աղրբեջանի իշխանությունը բոլորին ստիլում է լինել դատերազմի կողմնակից: Դակառակ դարագայում ձեզ կծերբակալեն ու կազատազրկեն: Միաժամանակ, Երևի բոլոր թերթերն ու ռադիոները Ալիսին գնահատում են՝ որդես անղարելի հերոսի: Լեռնային Ղարաբաղում հաղթանակից 8 օր անց կրտակներում և գրախանութերում արեն վաճառվում էր հաղթանակի մասին գիրք, որի շաղկին նախագահի լուսանկարն է: Մի բան էլ Ալիեր առավել հաճախ է Զանգեզուրի մասին արտահայտվում: Միգուց դա նրա հաջորդ նոյանական է»:

Վայաստանի Թերեյան
նշակութային միու-
թյունը կազմակերպել-
էր ականավոր դեսական գոր-
ծիչ, գիտնական, ՀԹՍՍ «Ա-
դամանդակուր Արարա»
ժամանակակիր Ֆադեյ Սարգ-
սյանի 100-ամյակին նվիր-
ված երեկոն:

Գերացնորհ **Տեր Նարեկ**
արքեղիսկոպոս Հովհաննի-
սյանը փոխանցեց Ամենայն
Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին
Բ-ի հայրապետական օրինու-
թյունն ու ողջույնի խոսք՝ ի
նշան Առաքելական Սուրբ Ե-
կուեցու արժանավոր զավա-
կի գնահատաարժան վաս-
տակի:

Մը Սրբազն հայրն իր խոս-
ում ընդգծեց Ֆադեյ Սարգ-
սյանի՝ խոնարի ու անկեղծ
նկարագրով հայորդու Երևա-
րանյա գործունեությունը հայ-
րենական, գիտական եւ հոգե-
ւոր կյանքին. «Նա իր դարմից՝
Տեր Թաղենու բահանայից,
ժառանգել էր սուրբ Եկեղեցու
եւ ազգային հոգեւոր արժեմնե-
րի հանդեռ մեծ սեր: Իր
սանձնած դաշտախիսանառու
դաշտուներում, ի հեճուկս
ժամանակի հակառակա-
թեհստական հասարակարգի՝
Եկեղեցու հանդեռ որդեգրած
բաղաբանությանը, նա իր
հոգու դարսն էր համարում
առանձնահատուկ հոգածու-
թյամբ օժանդակել սուրբ Եկե-
ղեցու առաջելության իրա-
գործնանը», - նշեց Տեր Նա-
թան արթեղիսկողոս Յով-
հաննիսյանն ու հավասիաց-
րեց, որ Մայր Աթոռ Սուրբ Եջ-
միածնում շատ բարձ են գնա-
հատում նաև Ֆադեյ Սարգ-
սյանի՝ Մայր Եկեղեցու նվի-
րյալ զավակի հայրենանվեր,
Եկեղեցաւը ու ազգաւոհ
գործունեությունը:

ԳԵՆԵՐԱԼ-ՄԱՅՈՐ, ԽՍՀՄ ղետական մրցանակի կրկնակի դափնինելիք, տեխնիկական գիտությունների դոկտոր, 73 Գիտությունների ազգային ակադեմիայի ակադեմիկոս, միշտ երկրների գիտությունների ակադեմիաների անդամ Ֆադեյ Սարգսյանի գործունեությանը հույս-երեկոյի ընթացքում անդրադարձավ նաև Հայաստանի Թերեյան մշակութային միության նախագահ Ռուբեն Միրզահանյան:

«Արդյո՞ք չեմ աղրում մեր դասնության ամենաողբերգական օրերը, եր դատաձգնահատական չեմ տալիս դասնությանը, չեմ գնահատում ազգի մեծերին: «Զնիալի» ժամանակաշրջանի մասին խոսելիս անդրադառնում եմ միայն մշակույթի ոլորտին, սակայն «Ճնիալ» սկսվեց մատենության եւ գիտության մեջ արնատական փոփոխություններով. ժամանակի մարդիկ, այդ թվում նաեւ Ֆառեյ Սարգսյանը, տաղանդների էին», - իր խոսքում նշեց Ռուբեն Միհրախսանյանն ու փաստերով, տվյալներով անդրադարձավ Ֆադեյ Սարգսյանի գործունեությանը՝ հանուն Հայաստանի դեմքական տահի, գիտության զարգացման, հայ-րենիկի բարորդության:

Նշանակած Տեղական Ազգային մեջամաս հոբելյանը

Վում էր. դրանում մեծ էր Ֆա-
դեյ Սարգսյանի դերը:

Ֆաղել Սարգսյանին էր վի-
ճակված հիրավի մի ամբողջ
դետության գործառույթ իրա-
կանացնել: Նրա բարձր հեղի-
նակությունը շատ փակ դրվել
է բացել, շատ կարծ սրտը
մեղմացրել: Նա զնահատված
գործիչ էր նաև հոգեւոր դա-
սի համար, արժանացել է
«Սուրբ Սահակ-Սուրբ Մես-
րոպ» շքանշանի:

Ֆաթէյ Սարգսյանի հոբելյանին ներկայացված էին նաև նշանակած պատմաբանների և հումանիտար գործությունների մասնակիցներ:

Երեկոյի ընթացքում ֆա-
ռել Սարգսյանի՝ ականա-

Վլր դետական գործչի, գիշ-
նականի մասին իրենց խոսքն
հեղինակ նաեւ «ՍԻՆՈՓԱՀԱ
ԱՐՄԵՆԻԱ» ընկերության
Տնօրեն, Քայատանի Ֆիլատէ-
լիսների միության նախա-
գահ Հովհան Մուսայելյանը
ՀՀ ԳԱԱ իսկական անդամներ
Եղուարդ Ղազարյանն
Սամվել Շուբրուկյանը:

Դավիթ Դովլաթյանի դի-
զանով Ֆրանսիական
«Ձարթ» տպագրատանը Ֆա-
ռեյ Սարգսյանի 100-ամյակին
նվիրված նամականիշեր են
թողարկվել՝ տասը հազար օրի-
նակով: Նամակնիշերը փո-
խանցվեցին Ֆառեյ Սարգ-
սյանի թոռանը:

Տարին կարող էր լինել ֆա-

Ուսումնաժիրվում է ռեստորանական չառագայթների վարքը

ՀՅ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ազգային ակադեմիայի **Ֆիզիկայի Կիրառական դրույթների ինսիտուտ** հետազոտվել է միաբարութղական թիթեղից դիֆրակցված ռենտգենյան ճառագայթների վարք՝ փոխուղղահայաց ուղղություններով ձայնային ալիքների առկայությամբ:

Հետազոտություններն իրականացվել են առանց ակուսիկ ալիքների Եւ ըս հաստության, ըս երկարության ու միաժամանակյա փոխուղղահայաց (օրթոգրանալ) ուղղություններով ակուսիկ ալիքների առկայության դաշտաններում: Կատաված հետազոտությունների ընթացքում սացված արդյունները կարող են օգտագործվել ռենտգենյան Եւ սինթրոնոնային փնջերի բնութագրերի արդյունավետ դեկավարման մեթոդների ու բարձր ճշգրտությամբ ռենտգենակուսիկական սարերի մշակման համար, որոնք թույլ կտան իրականացնել ռենտգենյան փնջերի սղեկութի, ինտեսիվության, ֆոկուսային հեռավորության Եւ անկյունային դիրքի միաժամանակյա կառավարում՝ առաջընթաց ժամանակականացնելու մեջ 0.1մև կարգի լուծողության սկզբանակություն:

Դարձի հետաքրքրություն է. Նազք գալիք լինութեալ ապագայությունը:

Ա ՌԵՆՏԳԵՆՅԱՆ ԿԻՆՉԵՐԻ ՊՐԱՎՈՒԹՅՈՒՆ ԱՐԱՋ ԿԱՐԳՎՈՒՄԱՆ ՍԱՐԳ ԾԱԿԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ:
 ՀԵՏԱՎՈՏՆՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԲՈՂ ՏՄԱԳՐՎԵԼ ԵՆ ԽԵՂԻՆԱԿԱՎՈՐ ԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՆԴԵՍԱՆԵՐՈՒՄ:
 ԿԱՏԱՐՎԱԾ ՀԵՏԱՎՈՏՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆԲՈՂ ԳԵԼԿՈՒԾՎԵԼ ԵՐ ԱԿՏԻՎՈՐԵՆ ԲԱՆԱԿՎԵԼ ԵՆ ԽՏԱԼԻԱ-
 Ն ՍԻՋՈՎԿԱՅԻՆ ՖԻԶԻԿԱՅԻ ԱՊԳԱՅԻՆ ՀՆԱՄԱՍՏՈՒՄ «ՖՐԱՎԱԿԱՏԻ ԱՊԳԱՅԻՆ ՀԱՐՈՒՏԱՄՈՒՐԻԱՆԵՐ»-Ի,
 ԴԱՆՍԿԻ ԴՐՈՒՅԵԼԻ ԽՆԻԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ, ՀՀ ԳԱԱ ՖԻԶԻԿԱՅԻ ԿԻՐԱԽԱԿԱՆ ԴՐՈՒՅԵԼՄԱՆԵՐԻ ՀՆԱ-
 ՄԱՍՏՈՒՄ ԿՈՂՄԻ ՊՐԱՎԵՐԱԲԱՐ ԿԱՊՄԱԿԵՐՄՎՈՂ ՄԻջազգային ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԱՆԵՐՈՒՄ ԵՐ ԱՄԲԻՆԱՐԱՆ-
 ԱՅ:

Հոկտեմբերի 12-ին Հայաստանի նկարիչների միությունում տեղի ունեցավ վաստակավոր նկարիչ Սամվել Լաճիկյանի՝ «Կոչեմ աղրողաց» խորագրով հոբեյանական ցուցահանդեսը:

Ցուցահանդեսը ներկայացնում է շուրջ 100 աշխատանքներ, որոնց մեջ տեղ են գտնել նաև նկարչի առաջին ստեղծագործությունները: «Եր սկսել աշխատանքները, կտեսնեմ 80-ականներով թվագրված իմ առաջին ստեղծագործությունները, որոնք կատարված են ջրաներկով: Այս ցուցահանդեսին ներկայացված են բազմաժամկետ ստեղծագործություններ՝ դիմանկարներ, բնանկարներ, նայումնորներ ու թեմատիկ նկարներ, դուք այս աշխատանքներով կճանաչեմ ինձ, բանի որ իմ նկարները հենց են եմ, դրանի իմ հոգեվիճակի արտացոլման են», - ասել է նկարիչը:

Սամվել Լաճիկյանը ստեղծագործել է համարդես դիմանկարի ժամանակ: «Սամվելը կարողանում է դիմանկարով դասկերել մարդու եւլոյունը: Արտագրայի կարող ես նման նկարել, բայց մարդու ներաշխարհը այս դժվար է ի ցույց դնել կտակով, դա դժվար է տեսնիկա է, որին Սամվելը փրատեսում է», - մեզ հետ գրուցում ասել է գրող, հրադարակախոս Վաչագան Սարգսյան:

Ցուցահանդեսին ներկա եր նաև նկարչի նայրը, որի դիմանկարը եւս ներկայացված աշխատանքների մեջ եր: Նկարչի եղբայրը՝ Լեւոն Լա-

«Դուք կդեսնեք ոչ միայն իմ նկարները, այլ կծանոթանաք ինձ հետ»: Սամվել Լաճիկյան

ԺԻՂՅԱՆԾ դասմել է. «Մայր ասել է՝ գոնե ինձ այն ժամանակ նկարեիր, եր կնճիռ չունեի, իսկ Սամվելը կատակել է սղասել եմ կնճիռները ին-

նեն, ոոր նկարեմ»: Նկարչի երայրը ներկա է, որ Սամվել Լաճիկյանը ինչողև 1988 թվականի երկրաշրջից, այնուա էլ դատերազմից հետո

ստեղծված գործերով շարունակում է իր արվեստով հաստեղ կյանքը. «Ցուցահանդեսի միջին մեջն է՝ ամեն ինչ առջեւում է, մենք իրավում

չունեն հուսահատվելու»:

Հիւեցմենի, որ ցուցահանդեսը կգործի մինչեւ հոկտեմբերի 21-ը:

ՏԱՐԱ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՍՏԻԿ ՍԱՐԳԱՅԱՆ

Ալբանացի բանաստեղծ **ԵՏՈՆ ՔԵԼ-ՄԵՆԻ** խոհական դուետի առեւ հայ ընթերցողին առանձին գրելով ներկայացվեց բանաստեղծ **Գագիկ Դավթյանի** թարգմանությամբ: Խորհրդանշական էր թարգմանչաց տոնի նախօրեին քելմենիի «**Սղասում եմ մեզ**» գրի լուսընծայումը: Քելմենիի դուետի առաջին նախօրեին խամրանուր լարվածության, բաղաբական անհավասարակության եւ գերազող ատելության մթնոլորտում սիրո ծագման, ներդաշնության հասնելու, սղասման եւ սեփական եսից անջատվելու ուղղվ սիրո նախնական էրթյան վնարումի մասին բանաստեղծական տողեր եվրոպացի ընթերցողի համար գնահատելի եւ արժեաւոր են եղել, եւ արդ՝ նաև հայ ընթերցողի սեղանին են: Կոստվոյի ծնունդ 45-ամյա քելմենիին շատ գրաննադասներ համարում են եվրոպացի մեծ բանաստեղծ. նա բազմաթիվ միջազգային մշակութային հաստատությունների, դուետի ակումբների անդամ է, աշխարհի տարեր լեզուներով գրական եւ մշակութային ամսագրերի մշական հեղինակ: Սովորել է Պրիչսինայի համալսարանում, սատել զանգվածային հաղորդակցության արվեստի բակալավրի աստիճան: Ավարտել է Բրյուսելի Ազատ համալսարանի աստիճանը:

մագիստրոսի երկրորդ ասիժանը դիվանագիտության բնագավառում: Քելմենիի ԱԱԲ համալսարանական ուժի դրոֆեսոր է, Զալցբուրգի (Ավստրիա) Եվրոպական գիտությունների եւ արվեստների ակադեմիայի անդամ: Ետոն քելմենիին մեծ ճանաչման է արժանացել Կոստվոյում 1999 թվականին իր առաջին իսկ «Խոստումների դարը» բանաստեղծական գիրքը հրատակելուց հետո: Ամենաշատ թարգմանված ալբանացի բանաստեղծն է. նրա բանաստեղծությունները թարգմանվել են շուրջ բառասունդ լեզու:

Ունի ստեղծագործական առաջնային արժեաւորություն է. սիրո խոստովանությունները, սղասման, կարողի, երազանի դասերը դառնութափությամբ են խոհական մասնակիությունը, գգացմունիքի խորեն ու տարածականությունը հաղորդելու խոսի թվայացը ամկարությունից նա ընթանում է դեղի լողության աղավինելը, ինքնության փնտրությ հանգեցնում է երջանկության թագմադիսի բանաձեւումների:

«...Խաղան անվերջ է ամեն մեկիս իմ նույթյան, եւ կա մեր մեջ անօրինակ իմ չունենալու եւ,

որ մինչեւ մահ թե դուրս չգա, դարձի չգա,
չօսարվի,
մարդ կմեռնի մարդկայնութեն գեղեցիկ:

Երջանիկ է նա, ով մահը դիմավորում է այդունքս»:

Գեղարվեստական դասկերների հնարին խոսում է սիրո, երազանի մասնակների սահմանագծումների մասին, եւ որտեղ կա փոխարերություն, համեմատություն կամ գեղարվեստական սիմվոլիկա, այնտեղ դրեզիան առավել գեղեցիկ է եւ դյուրմբոնելի:

«...Թե հյուսիսային տամի լինեի,
կալանայի դաշտերով արձակ ու զագաթերուվ,
եւ կափեմենի, որ խոնարհվեն կաղնիներն իմ դեմ,
զիսարկ հանեին:

Ամեն հույսի դեմ դուր կրացեի,
եւ կիմեի իմս էլ
ավելի լավ ժամանակի հույսերով լեցում...»:

Բանաստեղծը շարունակ գնում է դեղի իր էության սկիզբը, ծճմարտության իր փնտրումը հաճախ հանգեցնում է ինմասագրելության ունայնությանը.

«Կավասի խախսվել եւ վերածվել է անհավատության,
չար ժամանակակ ամրադրել է չարին ամենուր,
դատրանադարձել իրուս ու ցանկությունը:

ԳԵՂԱՍ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Աղբեջանի սեմտեմբերյան հարձակումն Արցախում ամբողջովին կրկնվում էր այդ երկիր 2020 թվականի ռազմական գործողությունների դլանը, միայն այլ էին ելման դիրքերն ու ավելի արմատական՝ դրված նորատակը: Այդ օրերի մի հրադարակման մեջ այս մասին վկայում է ռուսական «Վզգյաղ» գործարար թերթն իր էլեկտրոնային և սահմանային:

Հոդվածում դատմկում է, մասնավորապես, աղրեջանական զորի հարձակումից առաջ հրետանային եւ հրթուային դատրաստության միջոցով հայկական ուժերի հակաօդային դատավանության ու ռադիո-էլեկտրոնային դայտարի համակարգերի «մնացորդների» ոչնչացման, Մարտակերտաղիքի՝ հրետանու եւ տանկերի մշական կրակի տակ լինելու, հարավ-արեւյան ուղղությամբ ձիւ երեք տարի առաջվա սցենարով կիրճերով դեղի Մարտունի նրանց առաջ շարժվելու մասին։ Ասկում է Ստեփանակերտի եւ Ասկերանի՝ բառային բնույթ կրող ունաել խաղաղ բնակչության շրջանում զոհերի հանգեցրած գնդակոծությունների, միաժամանակ արցախցիների թիկունքային ենթակառուցվածի ավերման, «Բայրաքթար» անօդաչուների կետային օգտագործման, հիմնականում ելնելով երեխ Ուկրաինայում Ռուսաստանի հատուկ գործողության փորձից, իրթիռային զորերի եւ հրանքային հրետանու կիրառման մասին եւ այլն։

Արցախի համձնման ղատականերից նախ անդրադառնալով Դայաստանի վարչապետ Փաշինյանի բայթերին՝ հոդվածի հեղինակը մատմանըում է նաեւ խնդրի ժողովրդագրական մի հիմնալուածառ: Ինչո՞ւ 1990-ական թթ. սկզբին աղյատ եւ լիակատար ժամանակակից առաջարկությունը կատարվել է Հայաստանի կողմին (ինըն ասում է՝ Դայաստանին) հաջողվեց «իիչ էր մնում Բարեկան գրավել», բայց սրանից երեք տարի առաջ նրա զորթերը փլուզվեցին մեկուկես անսում, իսկ հիմա՝ ընդամենը մեկ օրում:

Նրանց սերումնդը, ովքեր գենիք ձեռփին
հասան Ղարաբաղի ղետականության
ստեղծմանը, ասում է հոդվածագիրը,
այժմ ամբողջովին նարում է՝ ղարզա-
ղես սարիի ղաճառով։ Խակ հայ հա-
սարակությունը 30 տարիների ընթաց-
քում արնատաղես փոխվել է։ Ավտոնա-
քը ձեռփին Ղարաբաղը եւ անզամ բուն
Քայասանը ղաճառանելու ղատրաս
մարդկանց թիվը խիս ղակասել է։
Սովորել են այն մտին, թե դրսից ինչ-որ
մելու իրեմա ամսուանան լօօօի։

Դաստիարակության գծով։
Հրապարակման մեջ նիհաժամանակ նկատվում է, թե Բարվում տեղեկացված էին՝ Հայաստանն իրեն ինչողևս կղահի Ղարաբաղի դեմ նոր հարձակման դեմքում։ «Բավական էր նայել

«Հայ-ադրբեջանական հակամարտություն.

ՎԵՐՁԻՆ ԳԼՈՒԽ, թէ՞ ՇԱՐՈւՆԱԿԵԼԻ»

հայ հասարակության վիճակին: Հայերը խիստ բարոյալված էին 2020 թվականի իրադարձություններից հետո: Ազգը հոգածական սարսափելի ցնցում է ապրել»:

Թերը նաեւ մի չճաշկած տեղեկություն է հաղորդել, թե սեղմբերի լուս 20-ի գիշերը, երբ նոյն ժամանակ Թեհրանում էր ՌԴ դաշտանության նախարար Սերգեյ Չոյզուն, իրանի Գլխավոր քարի ղեկավար, գեներալ Մոհամադ Բաղերին զանգահարել է Հայաստանի գինված ուժերի Գլխավոր քար: Բայց հայ գեներալները, ըստ այդ տեղեկության, երկու անգամ հրաժարվել են խոսել իրանցիների հետ՝ երեկ հետևելով Փաշինյանի հրահանգին: Այսինքն՝ հրաժարվել են «ոչ միայն Ռուսաստանի, այլև իրանի փրկիչ ձեռնից»: Հոդվածի հեղինակը նկատում է, թե իրենց նոր դետությունը նախկին ԽՍՀՄ արածում ինտերվածությունից այդուես ամբողջովին դուրս բերել չի հաջողվել անգամ վրացիներին:

Արցախի անկման դատարկության մասին «ԵԱՀԵյլի» կայդում հրապարակված մի հոդվածում նշվում է նաև այն համգամանմբ, որ ժամանակին Լեռնային Ղարաբաղը ուղարկած ադրբեջանական (անվտանգության գոտու - **Գ.Ա.**) օջանները Դայաստանի կողմից նորատակայնորեն չքնակեցվեցին, դրանցում չենավորվեց համարական թիվ կազմող մարդկային ներկարություն:

Հայաստանի բնակչությունն ակներեւում նվազում էր: Անկախության երես տասնամյակների ընթացքում, ըստ հոդվածի, Հայաստանը լիեւ է ավելի բան կես միլիոն բաղադրացի, տարեկան միջինը 25 հազար մարդ: Զարմանալի չէ, ասկում է իրադարձակնան մեջ, որ 2005 թ. մարտին Լեռնային Ղարաբաղին հարող տարածների (7 տօքանների) բնակեցման մասին ԵԱՀԿ հատուկ փաստահավաք առանձևության հաշվետվությունում, որը ներկայացվել էր Եվրոպական այդ կառուցքի Մշ-

որ «ընդհանուր բնակեցվածությունը շատ սահմանափակ է եւ չկա ոչ մի կազմակերպված վերաբնակեցում»։ Այստիսով, ինչողեւ նկատվում է, Քայլաւանի հետ միավորումը («միացու-

նը») չկայացավ ոչ բաղաբանածիս, ոչ փաստացի: Աղրթեցանից փախստական դարձած 400 հազար հայերը հաստատվեցին Դայաստանում կամ ցրվեցին աշխարհով մեկ, բայց բնակություն չհաստատեցին Լեռնային Ղարաբաղում կամ նրան հարող տօպաններում, նրանց խնդիրներով էլ ոչ ոք չգրադարձեց: Բացի այդ, երբ Նիկոլ Փաշինյանն այսպիս կոչված «քավայ» անարյուն հեղափոխությամբ» Դայաստանում իշխանության եկավ, Լեռնային Ղարաբաղի բյուջեում մի բանի հարյուր միլիոն դրամի ճեղվածք կար, մինչդեռ այնտեղից եկած եւ Դայաստանում իշխանական դատավորություններ դրավածները հարսություններ դիմեցին, նրանցից ունամն կառուցեցին բիզնես-կայուրություններ: Ունամն էլ մոռավորապես ննան կերպ գործեցին Արցախում: Փաշինյանն էլ «իր գործողություններով այնպիս բանդեց ղարաբաղյան հակամարտության ստառու վկն», որ Աղրթեցանի ուժային բայլերը դարձան անխուսափելի և օրինաչափ տես ստահան:

Իսացաս»:
Իսկ այժմ Ալիելը, ինչողես նովում է
նաեւ «Վզգյաղ»-ի մեկ այլ հրադա-
րակման մեջ, ծրագրել է առաջիկա
երեւ տարիների ընթացքում Արցախում
բնակեցնել 1988-94 թվականներին
այստեղից եւ Հայաստանի Հանրապե-
տությունից հեռացած հայրն հազար
ադրբեջանցիների: Մոտավորապես
այս տարածից վերջին ազետսիայից
հետո բռնագաղթված մեր հայրենա-
կիցների թվի չափ:

Ի դեպ, այդ նյութի հեղինակը, անդրադառնալով այժմ Արցախում հնարավոր մնացածների թվին, նաեւ նկատի ունի հիմնականում Մարդակերքի ու Մարտունու շրջանների այն գոյութերը, ուր արագ մտել է աղրբեջանական զորքն եւ որտեղից «ոչ ո՛վ տարածես Տէ»

կարողացել փախչել»: Յոկտեմբերի 10-ի սույն հրադարակման մեջ ասվում էր, թե այդ գյուղերի ու նրանց բնակչության ճակատագրի մասին ոչինչ հայտնի չէ... Արդյո՞ք մեր այդ հայրենակիցների հարց այժմ որպեսան լուծված է:

ՆԵՐԱԿՈ ԱՋԱԾ Ի ԹՎԱԳԱ ԽՈՏՔԱ Հ:

ՆԵՎՈՒ ՄՅՈՍ ԽՈՄՔԸ, ՈՐ ՃԵԼԱԿԱՆ
առումնվ ԵՐԵՎԻ ՇՈԿՄԵԴԵՍ ԽԱԾՎՈՒՄ Է
«ՄՆԱԳՈՒՆԵՐԻ» ԹՎՈՄ, ԳԵՐԻՆԵՐԻ ԵԱ:

«Հայ-աղբրեջանական հականարտություն. վերջին գլուխ, թե՝ շարունակելի»։ սա Միջազգային գործերի ռուսաստանյան խորհրդի («PCMԴ») էլեկտրոնային կայքում Մոսկվայի միջազգային հարաբերությունների հիմնահումանական գիտաժողության մասին պահանջման մասին օրենքը է։ Նկատի ունենալով չափազանց լավագույն հարաբերությունների մասին պահանջման մասին նաև նախագահ Սամվել Չահրամանյանի հրամանագիրը, Մարկերնունով նկատում է, թե այդ հրամանագի ոճը ցավեցնելու չափ հիշեցնում է ԽՍՀՄ-ի լուծարման մասին Բելովեժյան հայտնի համաձայնությունը։ Երկու դեմքում էլ, ըստ նրա, փաստաթուղթը ոչ թե դատար, այլ հետեւանի է բարդ էթնոնվադիական եւ միջազգային գործընթացների։ Զանաշված հանրադատություններից մեկի ինքնալուծարումը, բաղադրեցի գնահատմանը, դժվար է կրչել միջազգային օրակարգն արմատադիր փոխող հրադարձություն, բայց իրավիճակը «Կովկասյան» տարածաշրջանում մեր աշխ առաջ լուրջ փոփոխություններ է կրում։ Եվ դրանց հետեւանքները հավանաբար դուրս կգան ին էթնոնվադիական հականարտության շրջանակներից։

Հոդվածը ավարտվում է այսպես. «Աղրթօնան ղարաբաղյան խնդիրը լուծեց ուժով, այլ ոչ թե բանակցային սեղանի մոտ։ Քազարավոր փաստական կարելի է գտնել այն թեզի օգտին, թե հայկական կողմը երկար տարիներ մերժել է զիջումները եւ ձեւացել հենց բանակցային գործընթացը։ Բայց փաստը մնում է փաստ, որ ուժը հաղթանակեց։ Եվ սա նոր հռիդզուններ է բացում Բաֆի կողմից նոր դահանջների համար, իսկ Երևանի կողմից ձևավորվում են վտանգավոր ջղացնումներ, որոնց բուժումն ուղեկցվում է մեծ ռիսկերով եւ անկանխատեսելիությամբ։ Նշանակում է՝ ռազմավարական իրավիճակի ցանկացած փոփոխության դեմքում առաջանում է նոր սատու-վոյի վերանայման կամ նույնիսկ խախտման վտանգ։ Եթե ոչ անմիջականորեն հակամարտող կողմերի, առա արտադին խաղացողներից մենք լոռինիս»։

Հայ ուսանողները միջազգային օլիմպիադայում

Յոկտեմբերի 2-6-ը Սոչիում՝ Սիրիուս
դաշնային տարածում, տեղի ունեցավ
Ֆինանսական անվտանգության 3-րդ
միջազգային օլիմպիադայի եղափա-
կիչ փուլը։ Այս տարի եղափակիչ էին
անցել 19 երկրների շուրջ 500 դրուց-
կաններ եւ ուսանողներ, որոնք հարթող
են ճանաչվել որակավորման փուլե-
րման վեհականությունը։

Դ.Վ. Պլեխանովի անվան ռուսական մասնագիտական համալսարանի Երևանի մասնաճյուղի ուսանողության Անդրաշինական դպրությանը դարձավ Ֆինանսական աղբահովության միջազգային օլիմպիադան՝ ըստ աստեղնական հարցեր:

Պոթյամբ։ Զորս օրվա ընթացքում Եզրափակիչ փոլի նախակիցներին մատուցվեց հարուս ծրագիր՝ սփում ֆինանսների ոլորշի փորձագետների հետ, հանդիպումներ դրսենցիալ գործառնութերի հետ, կյոր սեղաններ, քանավեճեր եւ սեմինարներ։ Չափ Եգասպիսի ախու

առաջադրանքներից, հարուստագիրը ներառում էր գիտաժողովներ, կարդեսության դասեր, եւ բանկային անվտանգության վերաբերյալ միջազգային բնակչություններ:

Երեւանի մասնաճյուղի թիմը
իրեն դրսէորեց բոլոր միջոցա-
ռումներում, ինչի համար նրան
արժանացան դաշվորերի: Օ-
լիմպիադան ուղղված է հա-
նակարգային զիտության, հա-
սարակագիտության եւ քանկա-
յին համակարգերի, ընկերութ-
յան հասարակության մասին:

անվտանգության առնչվող գիտելիքների համարակալման:

ԱՆԱԿ ԱԴԱՍՅԱՆ

Սույն թվականի սեպտեմբերի 26-ից հոկտեմբերի 8-ը ամենամյա «Կոմիտաս» միջազգային փառատոն-գիտաժողովը տեղի ունեցավ մեր ժողովրդի համար չափազանց ծանր եւ դժոխակ օրերին: Արցախի հայաթափման լուրը հերթական անգամ թեւաթափ արեց մեր հանրությանը՝ առաջացնելով լարված եւ հոսահաս տաճարություններ:

Այս հանգամանեներում,
բնականաբար, նշակութային
միջոցառումների սպառ մասը
չէր կարող ընթանալ նախա-
դես ծրագրված ուղղով, սա-
կայն, այնուամենայնիվ, նշա-
կույթի նվիրյալներն ու գիտա-
կան նշակները ուժ գտան շա-
րումնակելու իրենց առավելու-
թութիւնը:

Կոմիտաս Վարդապետի 154-ամյակի առթիվ, **S. Ասողիկ աբեղա Կարապետյանը** սեղմանքերի 26-ին հոգեհանգսյան կարգ կատարեց Կոմիտասի դանթենում՝ «Գեղարդ» երգեցիկ խմբի մասնակցությամբ: ԿԳՍՍ նախարարի ժեղակալ **Դանիել Դանիելյանը**, Կոմիտասի թանգարանինստիտի (այսուհետ՝ ԿԹԻ) աշխատակազմը, մի խումբ մշակութային գործիչներ եւ արվեստաբներ ծաղկիներ խոնարհեցին Վարդապետի շիրմին: Մարդության ավարտին կոմիտասյան կատարումով Ելույթ ունեցավ Յայաստանի ազգային ակադեմիական երջախումբը (գեղարվեստական դեկավար եւ գլխավոր դիրիժոր՝ ՀՀ Ազգային հեռու, ՀՀ վասակավոր գործիչ Յովհաննես Զեֆիոլյան):

Հաջողդ օրերին փառատոնային համերգաւարն ընդգրկել էր **Խաղողրա Զիհմ Կիմի** մենահամերգը (դաշնամուր, Դարձավային Կորեա), Հայաստանի Ազգային ակադեմիական կառելլայի, Կոմիտասի անվան լարային ժառակի, «Սաղմոսերգու» հոգեւոր երաժշության արական երգչախմբի (գեղարվեստական դեկավար եւ գլխավոր դիրիժոր՝ **Վահե Բեգոյան**) եւ «Գեղարդ» երգեցիկ խմբի (գեղարվեստական դեկավար՝ **Միհր Նավոյան**, խմբավար՝ **Անահիտ Պատղայան**) ելույթները: Յունիսի 8-ին կոմիտասյան Պատարագի կատարմանը փառատոնը եղավիակեց Երևանի դեմքան կամերային երգչախոմբը (գեղարվեստական դեկավար եւ դիրիժոր՝ **Զրիսինա Ուկանյան**):

Հոկտեմբերի 7-ին եւ 8-ին գումարված միջազգային գիտաժողովն ընդգրկում էր բավական թվով գելուցումներ՝ նվիրված Կոմիտասի անձին, գործունեության ու ստեղծագործական ժառանգությանը։ Առաջին գիտական նիստին (Ասխազահ՝ **Լիլիթ Երնջակյան**) ելույթներ ունեցան Կոմիտասի թանգարան-ինստիտուտի գիտական խորհրդի նախագահ, ՀՀ ԳԱԱ Արվեստի ինստիտուտի ժողովրդական երաժշտության բաժնի վարիչ, ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ, արվեստագիտության դոկտոր, բարեկարգ Աննե Ասխազյան՝

Կայազավ ամենամյա «Կոմիտաս» միջազգային փառատոն-գիտաժողովը

Դոկտոր Յայկ Իւթիճեանի (Պրահա-Լիսաբոն):

Հոկտեմբերի 8-ին, Երրորդ
Ահա Սահմանադրության օրը՝ Հայաստանի
Կմիտ գիտաշխատող Նախարար
Միհակյան գեկուցումներուն
ներկայացրին Կմիտ գիտա-
խատող, Երեւանի Կոմիտասի
անվան թեատրական կոնսերվա-
տորիայի դասախոս Ասդրիկ
Մարշրուսյանը եւ Կմիտ ա-
շխատակից, Հայաստանի անե-
րիկան հաճալսարանի դասա-
խոս ծովինար Արծրունիք՝
«Ժանրային դասակարգման
խնդիրները հայ գեղջկական ո-
րու Երգերի օրինակով», արվես-
տագիտության թեկնածու, Կմիտ
գիտաշխատող, Երաժշկական
գրադարանի մատենագիտու-
թյան, ձայնագրության ու
թվայնացման բաժնի վարիչ
Երեւանի Կոմիտասի անվան
թեատրական կոնսերվատորիայի
դասախոս Լիլիթ Քարու-
թյունյանը՝ «Խմբավարի
«Տասը դասվիրանները». Կո-
միտասի մատունները դիրիժո-
րական արվեստի ժուրց», Կմիտ
աշխատակից Սոնա Միմո-
նյանը «Պատու Բրունսի վի-
կալ-մեթոդաբանական գրեթե
Կոմիտասի անձնական գրա-
դարանու» թեմաներով:

Օռրորդ նիստում (նախագահ՝ **Գայանե Ամիրաղյան**) գեկուցումներ ներկայացրին արվեստագիտության թեկնածու, ՀՀ ԳԱԱ Շիրակի հայագիտական հետազոտությունների կենտրոնի գիտաշխառող, Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիայի Գյումրու մասնաճյուղի տնօրեն **Հասմիկ Հարուբյունյանը**՝ «Առողջ Խայարընել Ալեքսանդրաղյոլի աշուղական համբարությունը», արվեստագիտության թեկնածու, Կմիտի գիտական բաժնի դեկանը, ՀՀ ԳԱԱ Արվեստի հնութեանի ավագ գիտաշխառող, Երևանի Կոմիտասի անվան դետական կոնսերվատորիայի դասախոս **Տարեկի Շախկուլյանը**՝ «Կոմիտասյան լորդականացման մեջ»:

կան արվես», արվեստագիտության դոկտոր, դրոֆեսոր, ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ, ՀՀ ԳԱԱ Արվեստի ինսիտուտի առաջատար գիտաժողովող, Երևանի Կոմիտասի անվան ուսումնական կոլուստը Վահագիշի գիտական խորհրդի դեկան Կապար Լիլիթ Երնջակյանը՝ «Ինքնության դրսեւորումները Արևան Սարդարյան Արվեստագործական մատուցումներում» թեմային:

Օրվա ավարտին ՏԵՂԻ ու ՆԵՐ-
ԳԱՎ կլոր սեղան՝ «Կոմիտա-
Սյան բնաւերգություն. անզե-
րեն թարգմանության աշխա-
տանիքին գործընթացի» ներ-
կայացմանը: Մասնակցում
էին Օֆիորդի հանալսարանի
անզերեն լեզու եւ գրականու-
թյուն բաժնի ուսանող, Կթի
կանավորության շօջանի ուս-
նակ **Էլիկ Փեճիսթոնը**, թան-
գարանի էլեկտրապարներ
Ջնարիկ Ավետյանը, Նունե
Ամիրխսանյանը, Լիլիթ Հու-
նանյանը, Դավիթ Սիմոնյա-
նը եւ գիտական բաժնի դեկա-
նակ **Տաթեևիկ Շախկովյանը**:

Գիտաժողովի ավարշին Կոմիտասի թանգարան-հնասիհության գիտական խորհրդի նախագահ Միքայել Նազարյանը իր խոսքում նշեց. «Ճիշտ ասած, այս տարվա գիտաժողովը, մի փոքր անսույն է առաջական գիտաժողովների մեջ ունեցած առաջանացագույն արդյունքների մեջ առաջատար է»: Այս առաջանացագույն արդյունքը պահպանվելու համար անհնարին է առաջարկվում: Դիմումը պահպանվելու համար անհնարին է առաջարկվում: Այս առաջանացագույն արդյունքը պահպանվելու համար անհնարին է առաջարկվում: Այս առաջանացագույն արդյունքը պահպանվելու համար անհնարին է առաջարկվում:

Կառչած Ասակը հաղթանակից

*OPUS KLASSIK 2023-ի մրցանակակիրների թվում՝
սուպրանտ Հասնիկ Գրիգորյանը*

Հոկտեմբերի 8-ին Բեռլինում կայացած մրցանակաբաշխության հանդիսավոր արարողության ժամանակ տարբեր անվանակարգերում մրցանակակիր դարձան ջութակահար Աննե Սոֆի Մութբերը, լեհ կոնցրատենոր Յակոպ Յոզեֆ Օրյինսկին, ջութակահար Դավիթ Գերերը, դաշնակահար Վիկինգոնց Օլաֆսոնը (Vikingur ðlafrsson), սովորան Ռեգուլա Սյուլիենմանը (Regula Mühlemann), երիտասարդ ֆիեյշահար Մաքս Ֆոլբերը (Max Volbers), հարավաֆրիկացի թափութակահար Էբել Սելաօօէ (Abel Selaocoe), լիտվացի ակորդեոնահար Սարժինա Լեվիկիսը (Mantas Levickis): 96-ամյա՝ դեռևս բեմ բարձրացող դիրիժոր Յերբեր Բլոմստեդին (Herbert Blomstedt) մրցանակ տրվեց՝ արժենուելով նրա բենական որթունեությունը:

«Ի՞նչ է անում Երաժշտությունը մեզ հետ» հարցին Բեռլինի Կոնցերտհասուսի նվազախմբի գլխավոր դիրիժոր եւ գեղարվեստական ղեկավար Յունեա Մալվիցն(ի դեռ առաջին կինն է, որ ղեկավարում է Բեռլինի Կոնցերտհասուսի նվազախմբը) այսպես դատասխանեց «Երաժշտությունը միավորում է մեզ, մարդկի իրար դատմություն են փոխանցում Երաժշտության միջոցով, մեկի դատմածը գրավում է մյուսի հոգին: Երաժշտությունը կաղում է ոչ միայն ազգությունների, այլև՝ ժամանակաշրջաններն իրար»: Գերմանական Երաժշտարադրողների դասնային միության ECHO ամենամյա մրցանակաբաշխությունը, որ 1992-ից մինչեւ 2018-ը անխափան ընթացել էր, աղա հակարենական սկանդալի դատճառով արգելվել, տարիներ է, որ դասականի խախուման իր գործունեությունը շարունակում է OPUS KLASSIK անվամբ, հոկտեմբերի 7-ին հերայելի վրա ահարքեզական հարձակման հիշատակումն էլ ունեցավ: Լեգենդար ջութակահար Աննե Սոֆի Մութթերը երախտագիտական իր խոսքում հիշատակեց Դամիել Բարենբոյմ՝ 1999-ին հիմնած նվազախմբը ‘West-Eastern Divan Orchestra-ն, որ բաղկացած է Միջին Արևելիցից, Եգիպտոսից, Իրանից, Իրավելիցից, Հորդանանից, Լիբանանից, Պաղեստինից, Սիրիայից, Կողանիայից սերած Երաժիշտներից, եւ այսպես ծեւակերմեց՝ «Երաժշտությունն անհավանական միավորող ուժ ունի, որ գրկում է բոլորիս, ընդունում այնոիսին, ինչոտիսին կամ՝ առանց տարբերակելու մեր էրնիկ եւ կրօնական դատկանելությունը: Սա մի ուժ է, որի մասին վերջանես տես՝ է գիտակցեն խղանական գործիչները միջազգային մակարդակով: Այս մրցանակը՝ OPUS KLASSIK-ը նվիրում եմ նրանց, որ հանդես են գալիս հանուն ժողովրդավարության, խաղաղության և նաև հանուն Երաժշտության»:

Հայերիս համար առանձնահատուկ ուրախալի է, որ միջազգային հեղինակավոր մրցույթների մեջ հաղթանակը գրկում է մեզ: OPUS KLASSIK 2023-ի մրցանակակիր դարձավ օպերային երգչուիկ Համիկ Գրիգորյանը: Նկատել տանք, որ նրա անունը համաշխարհային

մամուլում, ազդագրերում ռուսերեն Ասմիկ ծեւով է գրվում: Մրցանակաբաշխության տոնական համերգին Հասմիկ Գրիգորյանը կատարեց Պուչինի «Մաղամ Բարեֆլյա»-ից Սու բել ճՎ, այսուհետեւ պարունակությունը կատարեց կարող լուսավորության հայտնի հաղորդավար եւ դերասանուիկի՝ Շեքփերի Նոզբուշ (Nosbusch)՝ ասելով, թե օգտվում է սովորական տեղին իմբարձութագրությամբ: «Հասմիկն աղրում է իր յուրաքանչյուր դերակատարում: Նա խորությամբ է զգում երաժծությունը», ասաց հաղորդավարութին, եւ որպես դրա հավաստում հետևյալ կենսագրական փասք ներկայացրեց՝ Հասմիկի մայրն էլ օղերային երգչուիկ է, նա Պուչինի այդ ստեղծագործությունը կատարել է նաև հիյ ժամանակ, երբ Հասմիկը նրա ներսում էր: Երգչուիկին հենց այդպես էլ խոստվանում է՝ ներագանդային օրերից գիտեմ այդ երգը: Այնուհետ նախ Հասմիկ Գրիգորյանի մասին կարծ տեսանյութ ցուցադրվեց, որ դատմում էր նրա համրահայց ծնողների՝ տեսող Գեղամ Գրիգորյանի մասին կարծ տեսանյութ ցուցադրվեց, որ դատմում էր նրա համրահայց ծնողների՝ տեսող Գեղամ Գրիգորյանի մասին: Ֆիլմն ակնքարթային, սակայն այնքան վարդետուն դասկերեց Հասմիկին՝ ծնողներից, հասկացես հայրիկից փոխանցված հոգեւոր ժառանգության մասին հիշատակումը, այնքան հոգիչ էր տեսնել, որ բջջային հեռախոսի մեջ ամբարված Հասմիկի մանկության կարեւոր դրվագներից մեկը՝ «Ծիծեռնակն» է, որ երգում է հոր՝ ակնհայց գորովախց եւ մոր ուրախ հայացի ներեն: Այնուհետ Հասմիկ Գրիգորյանի արժիսական տաղանդի մասին կարծիք հայտնեց Եղիշ Յոնաս Զառիքմանը՝ հաղորդելով, որ վերջապես միասին են իրականացնելու Վիեննայի օսասսութերում «Տուրանդոնի» նոր բեմադրությունը: Կարծ եւ հագեցած տեսաֆիլմի ամենահոգիչ վերջին կադրերում արխիվից գտնված դատարիկներ էին՝ Պինկերտոնի դերում՝ Գեղամ Գրիգորյանը, Զին չին սանի կերպարը մարմնավորող իրենա Միլլայա Խերսոնի հետ՝ «Լուսաւ Շա-

վլավորույսեր ուս «Սահմա Բաթերֆլայում»: Հասմիկի ակնարկած՝ «Աներսից եւ խորից» դերերին ծանոթ լինելու վկայությունն է, որ արցունիք բանեց ոչ միայն երգչուհու, այլ մեծ արժասների վերհույր վերաբրողների աշերից:

2018-ին Զալցբուրգում «Սալոնի» համաշխարհական իրազ

Դարգեւեց Հասմիկ Գրիգորյանին: Նրա անունը, ղերակատարումը միշտ հիացական գրախոսական-ների է արժանանում: Գրիգորյանին վերջին անգամ արիթ Եղավ ունկ-նորելու Շորմունդի համերգասրա-հում (Կոնցերտիալուսում) մարտի 15-ին՝ Զայկովսկու եւ Ռախմանինովի երգերի կատարմամբ: Դաշ-նակահար Լուկաս Գենիուսասի (Lucas Geniu as) հետ նրանց հա-մերգը լեփ-լեցուն դահլիճի հանդի-սատիսին հոնքայու երկար ծափերի արիթ սկզբ, հաստեղով այն գա-ղափարը, որ բարձրարժել ստեղծա-գործությունը համարդկային հարսություն է: Այդ օրերին արեւ-մուտքում, Գերմանիայում նաև ռուս հեղինակների հանդեղ հաս-կաղես մերժողական վերաբեր-մունք կար՝ Ռուսաստան-Ռուսական դատերազմը հականար թե-ւեռների եր բաժանել նաեւ արվես-տի, մշակութաստեղծ աշխարհի նվիրյալներին անգամ, ռուսական մշակույթն անցանկայի եր դարձել համերգասրահներում եւ թատրոն-ներում, ռուս կատարողների հա-մերգները չեղարկվում էին՝ բաղ-ական համակրանքների եւ հա-կակրանքների դաշտաներով: Ով Պուտինին բացահայց չէր մերժում, չէր դատապարտում Ռուսաստանի բիրս գործողություններն Ռուսականայում, զրկվում եր թեն բարձրանա-լու իրավունքից: Այդ օրերին կայա-ցավ հիւսաւակածն համերգը, որին ունկնդիրը սղասում էր այնքան, որ դատարկ արռո չէր թողել 1550 տ-դանց համերգասրահում: Իսկ Հասմիկ Գրիգորյանի արվեստի եր-կրագումների մի մասը համերգից հետո համբերատար սղասում էին նրա ելին՝ ստորագրությունն ունե-նալու, մեկ-երկու բար փոխանա-կներ ամսին ամսնասահնու:

2018-ին «Ազգ»-ում (տես 14-9-ը) 2018-ի համարդ-ԱՄ.Հ.) անդրադարձել են OPUS KLASSIK-ի հաղողներին, որոնց մեջ «Տարվա Երիտասարդ ջութակահար» անվանակարգում մրցանակակիր էր դարձել Էմանուել Շօնավորյանը՝ իր Solo ալբոմի հանար, իսկ «Տարվա կամերային կատարում» 20-21-րդ դարի երաժշտություն» անվանակարգում հաղթող էր համարվել դաշնակահարներ Մարթա Արգերիխի և Մերգերի Բաբայանի՝ Prokofiev for Two սկավարակությունը:

Միշտ կարենք են այս հաղթա-
նակները, իիմա՝ առավել: Անհատի
հաղթանակ լինելուց բացի, մեզ
նման փորձաքիվ ժողովրդին ո-
գեղողելու, հույսի ոռղ են: Կառ-
սած միամիտ հաղթանակից:

Իմասփաբանական բառարան **Երազից Մինչեւ Փյունիկ**

«Երազ» բարի ծագման մասին գիտեն այնքան, որ վան մեզ հուււում են ստուգաբանական բառարանները: Իհարկե, շատ հետև կլիներ բառը բնեցնել իրանական աղբյուրից, այն համեմատել դարսկերեն ՌԱԶ (զարդարանի) բարի հետ ու փակել թեման:

Բայց մենք կարող ենք հիմնավոր կերպով խոսել Երևանյան բնակելի թաղամասերից մեկի անունը կրող ԵՐԱԶ բայց ստուգաբանության մասին, որը ինչուս գիտե՞, կառուցապատճան Տեղանի ընտրության բերումով, կազմվել է ռուսերեն Եревանskий автомобилиный завод՝ ЕРАЗ, (հայերեն՝ Երևանի ավտոմոբիլային գործարան) բարակաղակցության հաղափառ եղանակով։ ճիշտ է, հետաքայլ այդ հաղափառ աղբերեջանցիների կողմից խեղաթյուրվելու օգտագործվել է Երևանում, եւ առհասարակ՝ Հայաստանում բնակվող նախկին ազերիներին անվանելու համար, բայց նորակառուց թաղամասի անվանումը ազերիների հետ կապելը միայն մեր ներին ու արտաքին թշնամիների մոտ կարող է ԵՐԱԶանք թվալ, եւ մեր։

Երեւանի բաղաբարեսի թեկնածու Տիգրան Ավելյանի ընորհիվ դատմության գիրկն անցած Երևան նման մեկ այլ անփառունակ «մահաբեր» մեթենա էլեկար, որն ի դատիվ ոռւսական Գորկի բանադիր մեթենաշինական գործարանի, ինչպես նաև Եղնիկի շարժութեալ նմանակելու անհաջող փորձի դատապով, կոչվել էր ԳԱԶԵԼ «ՐԱՅԵ լե»:

Աղիասարակ, հաղավնան բառակազմական եղանակը հայերենում լայն տարածում է ունեցել հատկադիր սովորական ժամանակահատվածում, թեեւ դրա համար հիմք են ծառայել հայերենի հնամյա համառոտագրությունները, որոնք գլխավորաբես կիրապսում են մագաղաքի կամ թղթի խնայման նորատակով:

Անգամ ժիրահոչակ Սովետական ժամանակաշ-
շանի ավարտից հետո, արեւմյան եւ արեւելյան ուղ-
ղություններից Դայաստանի նկատմամբ իրականաց-
վող լեզվական էխողանսիայի դեմ մեզանում դետա-
կան լեզվի կարգավիճակ ունեցող հայերենի ան-
հաջո դայաքի դայանաներում, շարունակվում է ուղ-
սերեն բառերով կազմված հաղափումների հաղթա-
ւավը:

Այսօր հետին մՏՄ կանցնի օգտագործել ռուսերեն
ՕԿԻՐ (Отдел виз и регистрации) բառի հայերեն հա-
մարժեքը, կամ ռուսերեն ԱՀԿՍ բառի փոխարեն՝
հայերեն ՔՎԱԳ (Քաղաքացիական Կացության Ակտ-
ի Գրանցում) swarretevakan:

Սովետական ժողովածի օրուական համապատասխան համագումարի ներքափանցման ընդուլից ընթացքն այնքան մեծ է եղել, որ այն տարածվել է նաև անձնանունների վրա: Բնականաբար, ոչ ոք այսօր չի ցանկանա իր տաշիլի, մոր, դստեր, frnq ԴՈՆԱՐԱ անունը փոփոխված տեսնել ու դրա փոխարեն արտասանել անվան հայերեն համարժեքը: Չէ՞ որ Դոնարա անունը, տաշիկից բռու փոխանցվելով, իր կենսունակությունը դահդանած ոռուերեն ՃՕԿ օսՅօՅՃԵՆԻ ՀԱՌօԴԱ (ազատագրված ժողովրդի դուստր) բառակաղակցությունից ծաղկաբաղ արված հնչյունախոսում է:

Սովորաբ ազգա հայութայնութ է:

Սովորաբ համապնա Եղանակով բառակազմության ժամանակ, կարեւորվում է բարի բարեհնչությունն ու եղրսլիթին նոր իմաս հաղորդում միտումը:

Համոզված եմ, որ ժամանակին դուք ել Անդվել ԵՌ կարդալով ԱՎՏՈԳԱԶԱԼԻՑԵՍՎՈՐՄԱՆ ԲՆԾԱԿԱ-ՅԱՍ գերեզնված հնյունախմբի ծնունդը հանդիսացող ԱԳԼԵԿ հաղափումը, որը ոչ մի կերպ չի տեղափորձում մեր լորովան առարած մեջ:

Կամ, ի՞նչն է խանգարում ավելածություններ դաշտառող «Անօպաչու Թոջոն Սար» բառակաղակցությունից անբարեհունչ Ա-թը-Սը եռավանկ բառն ստանալու փոխարեն, հաղավան համար հիմք ծառայած բաղադրիչների փոխատեղումով՝ «Թոջոն Անօպաչու Սար» բառակաղակցությունից ստանալ մեաւանի. @III բառ:

Կարծում եմ, հաջողված հաղափումների շար্টում իր բարեհնչությամբ ու իմաստային նոր երանգավորումնվ կարելի է առանձնացնել Իրանի Ազգային Օդագնացության համար կազմված դարսվերեն հաղափումը՝ հավերժական լյանքը խորհրդանառող առասպելական ՓՈՒՆԿ թոշունի դարսվերեն ՅօՍԱ անվանումը՝ իր դասկերանիով (լոգո), որի հեղինակը հայազգի ծառատարածեց Էդվարդ Զոհրաբյանը է: Պատկերանիօը նախագծելիս, հայազգի հեղինակը 1961 թվականին հայտարարված մրցույթին մասնակցելիս, ներենչվել է Արեմենյան կայորության մայրաքաղաք Պետրովիսի գարդը հանդիսացող հսկայածավալ փյունիկի բանակով:

Դավելեմբ նաեւ, որ Զոհրաբյանի հեղինակած լոգոն, միջազգային զրոսաւորության Skift կազմակերպության կողմից հայտարարված մրցույթին, որին մասնակցում էին աշխարհի լավագույն լոգոներով հանդես եկած 30 ավիաընկերություններ, գրավել է առաջին սեղոր:

